

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 9. ANULU XIV.

Sabiu, in 30 Ian. [11 Febr.] 1866.

Telegrafulu este de doue ori pe septimana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/4 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

8 Cine sa se alega in dieta?

II

Libertatea, inteliginti'a si moralitatea suntu dara insusirile cu care trebuie sa fia investitu unu reprezentante in dieta.

Decandu s'a emancipatu poporele de sub tutoratulu patriarcalu si au inceputu a fi parte suverane, parte semisuverane adeca republicane si monarchice constitutiunale s'au straduitu neintreruptu a ajunge la cele de mai susu. S'au straduitu dicemu, pentru ca ori ce institutiune fia aceea catu de buna fara acele trei, devine ilusoria si produce numai contrariulu dela aceea ce au presupusu institutorulu ca va produce. Acest'a e lege firésca, lege care reduce vietii'a poporeloru intregi la aternarea dela cultur'a si a mintiei si a animei fia-cărui individu. Catu au succesu acea nisuintia pana acum ne arata realitatea, si deca ne preumblamu prin tote statele, unde se afla corpuri reprezentative aflamu mai multu séu mai putnu tiermuriri, pe cari le-amu putea cualifica, ca urméza din jalusi'a partiloru constitutive. Asia la noi unde suntu natiunalitati deosebite, vedemu si in tempurile cele mai noue aplicate astfelu de norme, cari pre unii indreptatescu in mesura prea mare fatia cu altii, precandu unii remanu mai cu totulu neindreptatiti. Amu vediutu dispropertiunea cea strigatore dela diet'a din Clusiu si vedemu si acum pre cea, dupa care are sa fia reprezentata la Pest'a, carea lovesce legile logicea deadreptulu, lasandu pre populatiunea cea mai numerosa a Transilvaniei mai fara de reprezentanti.

Nu e destulu cu atat'a. In tempulu candu unii vedu ca amesuratu tempului nu voru mai pute opri pre romani de a-si tramine reprezentantii sei, carii sa lupte pentru natiunea loru, sa apuca si recomanda legislatiunei venitore mesuri, prin care sa se eschida o parte din inteliginti'a, punendu-o in unu gradu cu factorii de rele, din simpl'a cauza, cace aceea se afla in servitiulu statului, cautandu prin acest'a a o aduce in discreditu chiaru si pentru momentele presentului.

La prim'a privire si are asertiunea acest'a farmeculu seu si unele exemple triste din trecutulu si presentulu unoru staturi, mai ca suntu in stare a-i dá óresi-si care temeiu. Pipaitu lucrulu cu de amenuntulu nu putemu esi la altu resultatu, decatu la reducerea lucrului la cele trei insusiri; caci altmintrea amu trebui sa dicemu, ca in staturile reprezentative domnesce o revolutiune perpetua— unu contrastu care nici candu nu ajunge la complanare, — la impacare.

S'a disu si se dice, ca omulu nu póte avé doue consciintie si in adeveru ca asiá este; si este reu candu cine-va pare din lucrurile sele asiá, tocm'a cá si candu pare, ca nu are nice un'a. Dara óre atunci nu aru trebui cá esecutorii legiloru, cari suntu cei din servitiulu statului sa se schimbe dupa fia-care dieta, pentru cá sa nu vina in mentiunatululu prepusu? Firearu óre o crima, candu acesti factori ai societátiiei unui statu aru reflectá si ei asup'a unoru neajunsuri, pre cari le-au observatu din propri'a loru esperiintia? Si deca amu strapune astfelu de doctrine si in celelalte ramuri ale vietiei la ce resultatu amu ajunge? Si la agricultori, si la industriasi si la negutiatori s. a. m. d. amu trebui sa presupunemu in privinti'a afaceriloru loru si a imbunatatitiei si inlesnirii afaceriloru loru asemenea câte doue consciintie si aru trebui in fine sa pretindemu cá tote sa stea in locu, séu fia-care sa-si primésca imbunatatitirele dela altii neinteresati.

Tóta lumea se infióra astadi numai la pronuntiarea cuventului burocratismu si totusi, tocm'a acele legislatiuni ilu nutrescu mai tare, unde se croiesce o diferinti'a asiá mare intre acesti'a si ceialalti cetátiieni; tocm'a acele legislatiuni tindu a croi unu balastu numai necesariu, dar de altmintrea tocm'a dupa parerea loru stricaciosu, in sinulu societátiloru loru.

Cugetamu de prisosu acum inregistrarea acelu staturi, unde se gresiesce séu nu se gresiesce in contr'a celoru de mai susu desvoltate si incuviintiandu unele restringeri, ca adeca in jurisdictiunile, unde functiuneza cine-va, cá servitoriulu alu statului sa nu se bucure de dreptulu de reprezentante: — nu ne simtímu nici decum indreptatiti a dice categorice anathema asup'a acelu din oficiu,

nici ai escomunicá alaturea cu criminalistii, din corpurile reprezentátore. Pentruca atunci amu sprijini lasitatea si indiferentismulu amu forma scisiune castica in societate si apoi intrebamu, ca unde aru fi moralitatea unoru asemenea mesuri!

In impregiurárele nostre unde reprezentatiunea natiunala si confessiunala e receruta atátu de imperiosu, dreptu de o garantia a fia-cárei natiuni si confessiuni, intemeiata chiaru si pre legi, putemu cu atátu mai putnu adora principiile adoptate de alte staturi si tieri.

Noi romani cu deosebire, vomu avé de a cautá pre reprezentantii nostri acolo unde ii vomu aflá dupa insusirile mai susu satorite si acelea iarasi credemu, ca trecutulu fia-cărui barbatu ni le arata din destulu.

Va dice cine-va ca ceremu sacrificii dela acei barbati, a caroru positiune nu putemu nega, ca in urm'a unoru teorii imprumutate fara socotel'a de unii doctrinari din alte staturi cu alte referinti'e, este delicata, dar o ceremu acest'a, pentruca de o parte prelanga capacitatile loru, sacrificiile natiunei inca au contribuitu la inaltierea si luminarea loru. Dreptu aceea acum nu putemu crede ca aru fi bine, ca densii sa se tale decatra trupulu natiunelu si sa ne lase, cá cestiunile cele grele sa se deslege fara de noi, séu sa se deslege in presentia si cu conlucrarea unoru renegati, séu ce e totu asiá de reu a unoru, cari nu cuprindu si nu petrundu incalcitirile politice in care ne aflamu.

In fine dela toti aceia cati voru fi reprezentantii natiunei nostre acum si ori si candu pretindemu sa formeze o falanga tare si nedespartita, cá ori de unde ii aru incerca vre-unu visoro, solu póta inlaturá si sa nu fia ei si cu densii natiunea spulberata in ventu!

Reuniunea deputatiloru dietali romani dela diet'a din Pest'a.

„Zukunft“ are o impartásire dela o persóna considerabila dela diet'a pestana, dupa cum se exprima, si pe carea o publica in fruntea jurnalului sub titlu'a „cestiunea natiunalitatiloru la diet'a din Pest'a.

E de mare importantia pentru romani si de aceea o si publicamu si noi in totu cuprinsulu.

„Nu va fi fara de interesu a observá ca natiunalitatea romana la diet'a ungresca, — prelanga tote intrigele si volnicieile este reprezentata prin dó ue dieci si dó ideputati natiunali. Acesti'a s'au constituitu, dupa terminarea verficariloru celoru din urma de ai sei in o reuniune natiunala propria, de a cárei presiedinte este dechiaratu dlu A. de Mocioni, si a cárei scopu e conlucrarea solidaria pentru eluptarea egalei indreptátiri natiunale. Voiu aflá ocaziune a impartási din tempu in tempu detairi despre pásirea si activitatea acestei reuniuni; deocamdata aflu fórte de lipsa de a-ti impartási, ca dupa cum mi s'au asigurat, intre romani domnesce petóta intemplarea o buna intielegere, o conglásuire buna in privinti'a tuturoru cestiuniloru discutate pana aci, si ca urele, care cauate din partea contrariloru natiunali se ivira inainte de, si sub decursulu alegeriloru — au disparutu cu totulu. Acest'a se adeveresce din destulu din faptulu, ca in 27 Ianuariu, candu s'a ivitu lips'a de a se alege prelanga presiedintele si notariulu clubului inca unu barbatu de incredere cá parlamentariu, carele sa fia delegatu a se pune in intielegere cu Deák si ai impartási dorintiele romániloru, acest'a alegandu-se prin votu secretu — cadiu sórtea rolei acestei pecátu insemnate pe atátu si onorifice — pe de atátea ori calumniatulu V. Babesiu, (prin ceea ce se demintiesce corespondintele calumniatoriu alu lui „Wanderer“ cu totulu). Mi s'a spus, ca Deák au primitu in deosebite renduri pre parlamentarii romani fórte amicabile si ca au conferitu cu densii in deosebite renduri, cu tote aceste cesti din urma fura fórte surprinsi, candu au observatu ca in proiectulu de adresa cestiunea natiunalitatiloru e trecuta cu totulu cu vederea.

Dara nu s'au cerutu multa, pentru de a capacítá pe dlu Franciscu Deák, cá diet'a sa nu comita nici decum gresiel'a

Adeveratu, ca mari cestiuni, ca urmări si mai mari s'au ivitu pe orizonulu politicu. Nu mai patnu mare au fostu cestiunea tramiterii deputatiloru la diet'a amanata din Clusiu; insa multiamita barbatului celui mare alu bisericeii si finului diplomatu, ca cu tactica Sea cea rara au sciatu conduce trebile natiunele in ór'a de periculu in momentulu chaoticu din care nu puteamu esi, — s'au redicatu preste ideile pasivitatii si castigandu-si prin aceea intre deputatii cei mai multi din diet'a din Clusiu partinorii cei mai caldurosi si-au aflu resnetu in anemele tuturoru Romániloru si de pe malulu Muresiului.

Ide'a aceea de a luá parte la dieta, de a fi Románii in óri ce imprejurári activi, de a-si radica vocea pe terenu legalu, au aflu in anemele tuturoru Romániloru resnetu, pentruca aceea e si a natiunii nóstre; pentruca numai aceea o póte duce la limanulu fericirei, pentruca numai aceea póte sa-i asigure unu venitoriu siguru, pentruca numai aceea lu scóte la lumina, la publicu, la lumea intréga, cá sa-lu judece de maturu. —

Nu supravotisarea unui mase de majoritati precumpanitoare decide caus'a natiunele in seele luminate, cá celea de acum'a, ci drep-tulu, pe care-si baséza un'a majoritate séu minoritate conclusulu; deca se reiepta se reconsidera justele pretensiuni unei natiuni majorisate, efectulu loru moralu nu-lu póte nime reiepta, nime nu-lu póte reconsiderá, si fara de aceea este si un'a potere mai Inalta, care complanáza lucrurile, si eata! — si noi secundámu cu parerea din art. de dto 19/1 1866 — ca votulu Romániloru din diet'a din Clusiu totusi avu efectulu seu, ca uniunea numai atunci'a si va avea deplina sanctionare, deca se voru fi asigurat justele pretensiuni ale nóstre confessionale si natiunele.

E adeveratu, ca intrebarea cealalta a merge la Pest'a e o intrebare mai mare si mai ponderosa; insa si in casulu acest'a nu potemu face alt'a, decatu a ne alaturá pe langa principiulu de activitate, adica a alege catu de multi deputati si a merge la Pest'a; pentruca e ridiculosu a ne luptá contr'a elementelor, de órece nu suntemu inca in stare a schimbá firulu politicu; e adeveratu ca n'avemu unu congressu un'a universitate séu ori ce trupu natiunalu politicu, care sa-si póta dá parerea sea cá natiune, ci suntemu imprasciati in comitate magiare, in scaune secuiesci si in scaune sasesci; n'avemu nici unu terenu legalu, unde sa ne intalnimu, sa ne intelegemu, sa ne descoperim párerile, sa ne formulámu justele pretensiuni cá natiune, decatu diet'a, tocm'a pentru aceea, ca vocea romániloru sa nu resune cá glasulu in pustia, trebuie sa fia activi si sa tramita deputati acolo unde ni e interesulu in jocu; din care scopu trebuie in tota laturile inteligintia animata, cá pe poporu sa-lu conduca la alegeri cu atât'a mai multu, cáci la din contra vomu pati-o cá la alegerile trecute la diet'a din Clusiu, ca d'abia capatarámu 12 deputati in dieta. Si acést'a nu e nimic'a altui'a de atribuitu, decatu acelei neintelegeri si nesiguratati, ca se aléga Románii séu sa nu aléga, prin urmare a neconducerei poporului.

Mai in urma dicu sa tramitemu deputati si pentru aceea fara nici un'a temere, ca ni se va periclitá natiunalitatea, pentruca avem nisece bárbati in fruntea trebilor, carine voru a-perá atâtu in cas'a magnatiloru catu si pe bancele deputatiloru din Pest'a caus'a natiunala. La acést'a ne indreptatesce increderea cea mare, carea o avemu intr'ensii, dreptu meritu pentru purtarea loru cea loiala si adicta natiunii loru.

Se luámu noi vorbirile loru dela diet'a din Clusiu — nu mergemu mai departe — in respectu, si vomu aflá in ele unu simtiu de mandria, unu simtiu de marire la ori ce e natiunalu. Ce frumosu suna cuvintele acelea a marelui barbatu alu natiunii, Escel. Sea Andrei Baronu de Siagun'a: „In biserica mea este constitutiunismu asiá de perfectu, incátu l'asiu recomandá lumii in-tregi;“ si „ca numai in biserica mea amu simtiu bunatatea constitutiunismului;“ si de alta data, „ca altu terenu legalu nu e decatu unde sa-si esprime cine-va párerile politice,“ si ca „natiunea romana se degradéza la un'a clasa de poporu prin recunoscerea legei electorale din 1791!“ Cu ce caldura aparara unu Siuluti, unu Mog'a, Bohatielu, Gaetanu si altii pre multu cercat'a loru natiune! —

Si noi totusi se fimu pasivi? Sa ne tememu, ca ni se voru periclitá drepturile? Nicidecumu! ci cu curagiu si cu anima liniseita se luámu parte la diet'a din Pest'a. Se desvoltámu fratiloru activitate, si activitate indoita, pentruca caus'a ni e sánta pentru care ne luptámu! — (Unu románu.)

Dintre muntii apuseni 25/1 1866.

Necesitatea unui institutu de cultura si educatiune a unui Gimnasiu pentru muntii apuseni a fostu si este de obste si cu multu mai tare cunoscuta, decatu se mai amu si eu de lipsa a mai adauge óresicare aserte nóue in privintia acést'a. —

Inca pela 1853 si 1856 s'au vorbitu multe si bune in privintia unui gimnasiu, séu celu putinu a unei scóle reale in Abrudu, dar rezultatulu pána'n díu'a de adu e negativu.

Sub tempulu absolutismului s'a ivitu o idea marétia, dupa care sa

se infintieze in Câmpeni unu Gimnasiu deocamdata inferiore si cu tempu superioru. In an. 1860 din partea Dlu Pretore de atunci Leontinu Luchi care spre acestuscopu marelui adunase reprezentantii a 18 comune din cerculu Abrudului prin energia si activitatea lui deóbsce cunoscuta de nou intinse cordele spre ajungerea acestui scopu, — dar ce rezultat a avutu si acei'a incercare repetita? nimic'a alt'a decatu ca si cele 2 scolite ce au existatu pána acum in Câmpeni suntu pe cale de a se nimici cu totul.

Dar a dá la golatatea cea meritata pe toti acei'a, cari de-si caus'a e sánta, totusi directe ori indirecte a conlucratu la acelu rezultat negativu — mi voiú tiné de datorintia cu alta o-casiune — de astadata insa atât'a ca prin stáruintia neobosita a Domnului Adm. Protopopescu Ioane Galu si a Domnului Parochu gr. or. Dionisiu Adamoviciu jun. cari cu zelu adeveratu natiunalu si corespondiatoriu chiamárei celei de 3 ori sfinte de a conduce turm'a loru incredintata intru tóte numai spre binele si fericirea ei, totusi ne-amu apropiatu de scopulu doritu de órece acesti doi bravi barbati din buna cointelegere si din aceea convingere adeverata „ca numai puteri unite dau unu rezultat fericitoriu“ din 1 Noem. 1865 ambe scólele elementare din Abrudu satu si Abrudu le-au impreunatu in un'a scóla centrala de 3 clase si prin acést'a incorporare si incuviintiare a Escelentiei Sele Domnului Archiepiscopu si Metropolitu Bar. de Siagun'a — acést'a scóla acum s'a asiediatu in centrulu Abrudului si se frequentézia de mai bine de 150 invatiacei cu progresu salutaru. —

Invetiamentulu la scóla acést'a se propune de Dlu Parochu gr. or. Dionisiu Adamoviciu prin care fara de a cáutá la greutátile impreunatu cu parochi'a lui incredintata — singuru din acelu simtiu patriotic, care-lu caracteriséza intru tóte s'au resolatú spre acést'a si propune invetiaturile in clas'a III pána intru se s'au resolatú unu individú apu, de a corespunde chiamárei sale de invetiaturu, — apoi de alti doi invetiaturi intre care Dlu Arone Cioranu inca e unu invetiaturu de buna sperantia ear salariile in lips'a altorú fonduri s'au venite s'a infintiatu deocamdata numai cu 200 f. v. a. pentru unu invetiaturu din venitul ambelorú biserici gr. or. din Abrudu si Siagun'a. — Ddiu numai se lumineze pe acei doi barbati bravi, cari instrinsi conlucatele cu Efori'a resp. care cu asemenea caldura a imbratisat si sprignitu infintia-tiunea acestor scoli si pentru venitoriu, sa se scie ingrigi de cele necesarie pentru sustinerea si inlorairea ei — ca a unei scoli care totu odata si pentru parintii comunelor vecine e cea mai buna ocaziune, de a-si crece si prunci loru cu spese mai putine si totu cu acelu rezultat cu care si ia crescutu pána aci la scólele din Bradu ori si mai departe.

Incheiu acést'a scire imbucurátore cu acei'a dorintia ferbinte si fratiesca provocare cátra toti inteligintii muntiloru si cu deosebire cátra onorarii dni Preoti a Comunelor din jurulu Abrudului, ca diacandu-le la animata inaintarea, crecerea si propasirea prunciloru in cultura, se irbratio-siedie cu tota caldur'a acestu câmpu alu luminárei, lucrandu din tóte puterile intr'acol'o cá cu tempu sa se póta infintia si unu fondu dela care singuru depinde existintia acestui institutu.

Dee Domnedieu cá intreprinderea acést'a salarie se fia incoronata cu cele mai bune urmári. (N. V.)

Pest'a 6 Fauru 1866 n.

Pepturile nabusfte de nescari pressiuni, care de unu tempu cu nerabdare astépta rezultate favorabile in progresulu deosebitelorú lucruri, cá auror'a binevenita pe orizontu, inpresura si pre Románi astadi desvoltamentulu constitutiunalu, de care si léga sperári imbucurátore, de a se vedé egali indreptátiti pe terenulu afacciloru, cu referintia la interesele comune.

Reprezentantii poporului románu cá nisece atleti vrednici pe câmpulu luptei ne deschidu usi'a se vedemu binele, care animéza si pe Románii nostri de a-si vedé natiunalitatea avangiata, si respectata de stráini cá de amici si vecini conlocuitori, cu carii numai decatu avemu a ferici pusetiunea nóstra, si a ne asigura viitorulu.

Nu multu, si vomu vedé, óre diet'a disolvata din 1861 avutau urmárele sale? intocmitu-sau molcomitu-sau cei ultraisti? ster-sau óre fatiari'a fiesce carele din inim'a sea? si urméza óre invetiaturei sfintei scripturi „ce tie nu-ti place altu nu face“. Óre deputatii nostri toti de unu cugetu si unu sufletu voru conlucrá la altariulu comunu, pentru binele comunu? Multu va depinde si dela co'ntielegere, iar sperantia ne propune lupt'a, de care Románulu nici candu nu s'a spaimentatu, ci cu fruntea radicata si-a arelatu pretensiunile sale drepte, si cu focu in vine au doveditu inaintea lumii ca e aptu, ca e vrednicu a traí, si de va cere binele comunu, a-si dá víctia; scie a se inchiná dreptulu si adeverulu, si a-si in-departá violintia dela sine.

Obiectele proiectulu de desbatere s'a fácutu, intreacelea obiecte, întâiulu punctu e adres'a, ear alu sieptelea cestiunea natiunatítáiloru; asteptámu, si asteptámu cu sete ce colóre va luá adres'a, cáci d'ací se deschide calea manecárei, si apoi asteptámu, si asteptámu cu ardóre intre obiectele deosebite, ce rezultat va avé desbaterea in cestiunea natiunala; cáci acést'a e unu punctu, pe care ni se baséza existintia politico-natiunala, si de aci fundamentulu de dreptu.

Sosirea Maiestátiloru Sele prégratiosului nostru Imperatu si prégratiósei Imperatee la Bud'a-Pest'a, ne invapaie se credemu, si se credemu tare, ca vomu fi fericiți, ne vomu molcomi, si ne vomu usiurá de greumentele care ne desiclau pe di ce mergeamu, si ne va ascultá si doririle nóstre, cá totdeun'a, si ne va insirá si pe noi intre progresisti, cá pe o natiune alipita de dinastia si de

tronu, ca tra care Românul totdeun'a au fostu cu fidelitate, că câ-
tra parintele care si pörta grija de fii.

Marinimosulu si zeosulu nostru archipastoriu Ilustritatea Sea
Domnulu Procopiu Ivacicoviciu insufletitu de iubirea subalterniloru
sei, cá totdeun'a, si acum a venitu a depune omagiu lu poporulu
románu la tronulu Maiestatei Sele.

Carnevalulu cu petrecerile sale, resultá intermediulu dietei, ba-
lulu de curte avú Sambata in 3 Fauru succesulu seu, din ablegatii
románi, inca fura invitati trei insi. S. F.

Principatele române unite.

Adres'a Camerei din Romani'a.

(Continuare.)

„Concessiunea banței de scomu si de circulatiune, datorita ini-
tiativei Inaltimei Vöstre a fostu primita de tíera cu o satisfactiune
generalá. Una stabilimentu de creditu asediatu pe base atátu de
puternice va exercitá o fericita inriurire asupr'a transactioniloru ge-
nerale si mai alesu asupr'a comerçului, si tóta tíer'a va simti fára
indoiéla binefacerile acestei folositóre institutiuni. Adunarea pre-
ocupata de interesele cele mai mari si mai scumpe ale tíerei, sperá
ca, Mari'a Vöstra, veti reusi sa incoronati acésta opera financiara
prin creatiunea unui stabilimentu de creditu fonçiaru, care este re-
clamatu atátu de imperiosu, de starea proprietátei rurale si a agri-
culturei.

„Nuoi codici Alessandru Ioann I, voru fi un'a din binefacerile
cele mai insemnatóre ale domniei Inaltimei Vöstre. Drepturile po-
litice si civile ale cetátiuniloru suntu acum regulate cu precisiune,
toti suntu de o potrivá inaintea lezei precum si protejati de den-
s'a. Art. 46 din conventiune este de acum unu adeveru. Garan-
tiile cerute dela judecatori prin nóu'a organizare judecatorésca si
prin legea de admisibilitate, promitu tíerei prin sincer'a lor apli-
care imbunatátiri care erau atátu de dorite in administratiunea jus-
titiiei; seriositatea, inteligenti'a si integritatea juriului chiaru dela
debutarea lui, dau in adeveru garantiile cele mai serióse acusa-
tiloru.

„Camer'a se bucura de desvoltarea data instructiunii publice.
Pe lánge stáruintiele Inaltimei Vöstre intru redicarea nivelulu stu-
diiloru literale, sciintifice, si artistice, camer'a aru vedea cu placere
ca administratiunea sa se ocupe mai alesu de imbunatátirea si
respándirea instructiunii primare, pentru ca clasele superióre sa-
si póta justificá esistenti'a lor.

„Acum, Mari'a Ta, mai multu de cátu totdeun'a, suntemu in
positiune de a apretiuu libertatea preseii si a Ve rugá sa faceti pe gu-
vernulu Mariei Vöstre a abrogá ordonanti'a, puindu pres'a sub regi-
mulu libertátei si lasandu cá delictetele de presa sa se pedepsésca
cá delictete comune, prin dispositiuni speciale ce s'aru puté introduce
intr'unu nouu capitulu in condicile penale.

„Discursulu tronului, a datu o mare parte lucráriloru publice.

„Inaltimea Vöstra a-ti enumeratu cu o legitima multumire in-
treprinderile puse pe calea de executare. Adunarea impartasindu
multumirea Mariei Vöstre ve adreséda sincere felicitatiuni pentru
energic'a iniciativa ce a-ti luat in acésta impregiurare. Adunarea
n'a uitatu ca drumulu de feru dela Bucuresci la Giurgiu a fostu ad-
misu de tóte sectiunile in sesiunea convocata estraordinaru, acum
vine rendulu ei a multumí guvernulu Mariei Tale, ca a concedatu
acésta linie cu unu pretiu mai scadiutu decátu celu admisu de sec-
tiunile ei. A inmulti cáile nóstre de comunicatiune; a le face mai
sigure, mai lesnicóse, mai grabnice si mai putinu costisitóre, este
a indoi resursele nóstre, este a asigurá desvoltarea prosperitátei
nóstre. (Va urmá.)

Varietáti.

(+)

Antoniu Sanciálicr. preceptu montanisticu in Covasdi'a, si
representantele natiunei la diet'a din 1863/4, dupa o bóla indelun-
gata repausá in 27 Ian. st. n. in etáte de 63 ani si in 29 Ian. se
inmormentá in Honedör'a, fiindu petrecutu de o multime fórté ma-
re de poporu din satele invecinate.

Repausatulu au lasatu dupa sine pre jelnic'a sotia Mari'a nas-
cuta de Mezey si pre fiulu seu Antoniu, carele se afla in
cualitate de auscultantu la tribunalulu din Dev'a.

Noi carii avemu acum de nou cu unu barbatu inteliginte mai putinu nu
putemu a nu participá de durerea casunata de neindurat'a sórte
si a eschiamá cu condurere: Fjai tíerán'a usióra.

(Cravalu.) In Fagarasiu s'a intemplat dupa cum spune
Hztg. etc. unu evenimentu tristu in díelele din urma. Plantatorii de
tabacu de aci retínu multu din tabaculu culesu si numai o parte o
lifera inaltulu eraru, carele firesce ca nu li lu platesce asiá bine
cá cei care lu cumpera pe sub mána. Nu lipsescu insa si denun-
tiantii, carii descoperé financieriloru locul unde se afla marfa acé-
st'a oprita. Acesti'a apoi se ducu pe siguru si aflandu radica a
une-ori cu mágile tabaculu opritu si lu confisca. Asemenea s'a
intemplat acum de curendu o denuntiatiune. Fiindu ca plantató-
rea suspecta nu erá acasa si usile erau incuiate fiindu ca intra nóptea si

asiá nu mai puteau cercetá, — s'au veditu nevoiti financierii a
incungiurá (5 la numeru) si padi cas'a preste nópte.

Pre la mediulu noptiei au inceputu a aruncá óre cine cu pie-
trii in ei, din cari aruncaturi s'a nascutu pre urma unu cravalu in
care financierii au fostu siliti a se folosi de armele lor. Inspec-
torulu financieriloru capata dóue loviri in capu, iara faurul Fulep
Moise capata o umplatura de halice in spate, incáta acum sa lupta
bietulu cu mórtea.

Telegrafulu sub-marinu. Guvernulu danesu a a-
cordatu pentru a dóu'a óra unu privilegiu pentru stabilirea unui
firu electricu sub-marinu, destinatu a pune in comunicatie Europ'a
cu Americ'a. Astadi lucrárele suntu mai serióse. — Great-Eastern
va plecá din nou in Iunie 1866 cu unu scopu indoitu de a arun-
cá unu nou firu si de a retrage pe celu ruptu, séu de va isbuti a-
sta gigantica intreprindere voru si dóue fire electrice pentru tra-
miterea depesieloru. Lini'a telegrafica proiectata se va compune
din mai multe rammificatiuni: un'a va uni Danimarka cu Norvegi'a,
alt'a Danimark'a cu Engliter'a, si a trei'a Engliter'a séu Irland'a si
Groenland'a. Chietuilele pentru stabilirea acestui telegrafu euro-
péno-americanu suntu enorme, dar pentru ómeni cari urmarescu cu
perseverantia realisarea unei idei in interesulu umanitáti miliónele
de livre sterlingi suntu nimicu.

Prin perseverantie si sacrificiuri s'a taiatu istmulu Suez. Totu
prin perseverantia se va stabili in curendu telegrafulu transatlan-
ticu, si nu e departe tempulu, candu vomu audi ca si istmulu
Panama s'a taiatu.

* * Cutremurul de Chio. O calamitate terribila isbi
acum populatiunea Insulei Chio. Unu cutremuru de pámentu a re-
sturnatu mai totu orasiulu Chio; populatiunea fugindu din cetatea in
ruine s'a respanditu pe câmpii si si-au intinsu corturile in aeru, p'o
plóie furtunósa. Tóte zidurile s'au darimatu, afaia de cele dóue
fare ale portulu Chio, care fiindu construite mai solidu au resi-
statu la sguduire.

Nr. 4—3.

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din Comun'a Car-
necea in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei se es-
crie prin acésta concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumento
anuale:

In bani gat'a: 66 fl. 40 cr. v. a. in naturale: a) 26³/₄ metre
de cucuruзу, b) 16 ponti de lumini, c) 66 ponti de sare d) 66
ponti de lardu e) 8 stángini de lemne si f) 4 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatiatoriu voru avé a-si
inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu,
cu atestatele despre absolvirea cursulu pedagogicu in institutulu
preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pána aci si despre
portarea loru morala si politica, si ale substerne Venerabilulu C o n-
sistoriu alu diecesei Caransebesiulu pána in
13 Februaru 1866 cal. vechiu.

Din Siedinti'a Consistoriala tinuta in Caransebesiu la 13 Ia-
nuariu 1866.

Nr. 5—2

EDICTU

Mari'a Teodoru Iorg'a din Rotbavu in districtulu Brasiovului,
in Transilvani'a, care de 11 luni au parasitu cu necredintia pre
legiuitulu ei barbatu Petru Rusu, si pribegescé in lume, se provóca
cá in terminu de 3 luni sa se infatisiedie inaintea subscrisului
foru matrimoniale, cáci la din contra, procesulu divortialu asupra-i
pornitu, se va decide si fára dens'a, in intielesulu prescrizeloru S. S.
canóne bisericesci.

Brasiovu in 22 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractulu
protopopescu alu Brasiovului II.

Ioann Petricu Protopopu.

6—1

Concursu de licitatiune.

In 12 Aprile 1866 st. n. la 10 óre ante amédi, se va tiné in
curtea metropolitana din Blasiu, minuend'a licitatiune pentru cladi-
rea unui podu de lemnu peste tírnava mare, tinatoriu de Dominiu-
ulu archiepiscopescu.

Computulu speseloru de didire — luandu afara materialulu de
lemnú nelucratu, care se va prestá de cátra curte — face 8430
fl. v. a. —

Concurentii P. T. Domni maestrii de didire, pe lánge depu-
nerea vadiulu de 10% — cu ocaziunea licitatiunei tinende, au de
a produce documentele despre sciinti'a architecturei, si unu docu-
mentu legalu despre cautiunea de 8430 fl. v. a. —

Planulu, Computulu si celelalte conditiuni se potu vedea la
tóta un'a óra in Cancelari'a Provisoratulu subscrisu. —

Provisoratulu Metropolitanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 29 Ian. (10 Febr.) 1866.

Metalicele 5%	61 95	Actiile de creditu	147 40
Imprumutulu nat. 5%	65 05	Argentulu	102
Actiile de banca	744	Galbinulu	4 89